

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

425-778-2020

Redovisning av uppdrag 10 i länsstyrelsernas regleringsbrev 2019

Redovisning av Länsstyrelsen i Jönköpings läns
genomförande av uppdrag 10

- Redovisning av uppdrag 10 i länsstyrelsernas regleringsbrev 2019

Redovisning av Länsstyrelsen i Jönköpings läns genomförande av uppdrag 10

Diarienummer	425-778-2020
Författare	Jesper Agrelius, samhällsavdelningen Caroline Jarlback, samhällsavdelningen Andreas Olsson, samhällsavdelningen
Kontaktperson	Caroline Jarlback, samhällsavdelningen caroline.jarlback@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.lansstyrelsen.se/jonkoping www.klimatradet.se

Om denna redovisning

Redovisning av Länsstyrelsen i Jönköpings läns genomförande av uppdrag 10 enligt regleringsbrev 2019. Redovisningen är disponerad utifrån anvisningar från LEKS (Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning) 2019-10-11. Baserat på länens redovisningar kommer LEKS att ge underlag till Länsstyrelsen Dalarna som senast den 22 februari 2020 ska redovisa länsstyrelsernas arbete med klimatinvesteringar till Naturvårdsverket och senast 31 mars 2020 ska redovisa en sammanställning och bedömning av länsstyrelsernas arbete med övriga delar av uppdraget till Miljödepartementet.

Inlämning sker enligt anvisningar senast 2020-01-31.

Mottagare

Länsstyrelsen Dalarna
dalarna@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Dalarnas dnr. 425-10970-2019.

Lisa Rehnström, LEKS
Lisa.rehnstrom@lansstyrelsen.se

Del 1, Sammanfattning och bedömning av arbetet

Skriv en sammanfattning av länsstyrelsens arbete under 2019. Se till att få med alla arbetsområden nedan. Obs att detta ska rymmas på max en A4-sida. Var så konkret som möjligt vid bedömningen av insatsernas effekter.

Förstärkt inriktning för länets klimat- och energiomställning

Under året antogs länets uppdaterade klimat- och energistrategi. Strategin innehåller mål till år 2045 och inriktningar för fokusområden särskilt viktiga för länet, exempelvis transporter och resor, förnybar energi samt konsumtion. Kopplat till varje fokusområde finns också mål till år 2030. I strategin lyfts även nya områden fram, som tidigare inte varit lika tydligt utpekade, exempelvis affärsutveckling och gröna näringar. Klimatanpassning har integrerats i hela strategin och ingår i alla fokusområden, likaså frågan om energieffektivisering. Strategin togs fram i bred samverkan med kommuner, myndigheter, organisationer och andra aktörer. En genomarbetad förankring med länets aktörer under hela framtagandeprocessen har även lett till att samtliga länets kommuner samt flertalet organisationer och myndigheter har ställt sig bakom den regionala klimat- och energistrategin och dess mål samt vision.

Förstärkt samverkan gör skillnad regionalt och nationellt

Under året har Länsstyrelsen lyft fram positionen som samverkanspart och drivit flera insatser i samverkan med andra lokala, regionala och nationella aktörer för att få genomslag för klimat- och energimålen. Länsstyrelsen har i samverkan bland annat lämnat in en ansökan om att etablera en elvägpilot i länet enligt Trafikverkets utlysning, som tyvärr inte beviljades medel. Länsstyrelsen har främjat förnybar energi och lyfts fram som ett gott exempel av Fossilfritt Sverige för satsningen Solsafari, som har spridits från länet och år 2020 kommer genomföras i hela Sverige. Länsstyrelsen har genom sitt Klimatråd initierat dialog med de andra klimatråden som finns i landet, likaså med det klimatpolitiska rådet och klimatanpassningsrådet.

Omställning till fossilfria transporter går långsamt

Länet har höga ambitioner för att ställa om transportsektorn till fossilfrihet, men det är långt kvar. Länsstyrelsen har under året upprättat en regional plan för elfordon och förnybara drivmedel i samverkan med flertalet aktörer i länet och som alla länets kommuner ställt sig bakom. Den regionala planen visar tydligt att det krävs investeringar i fler tankstationer för förnybara drivmedel och laddinfrastruktur i många delar av länet. Den regionala planen tydliggör också behovet av att integrera dessa frågor i samhällsplaneringens olika processer. Länsstyrelsen driver även två EU-finansierade/externfinansierade projekt för att främja fossilfrihet och omställning mot mer hållbara transporter.

Bedömning av Länsstyrelsens arbete

Länsstyrelsen har genomfört många satsningar och arbetat strategiskt under lång tid som sammantaget har resulterat i stärkta förutsättningar för länets aktörer att nå klimat- och energimålen samt flera insatser och projekt. Samtidigt går utvecklingen i länet fortfarande inte i tillräckligt hög takt åt rätt håll. Samtidigt går utvecklingen i länet fortfarande inte i tillräckligt hög takt åt rätt håll. Utifrån befintliga förutsättningar är Länsstyrelsens förmåga att driva på och leda omställningen i ännu högre takt än under år 2019 begränsad. Den samlade bedömningen av Länsstyrelsens resultat utifrån myndighetens uppdrag och rådighet är utmärkt.

Del 2, frågor om utvalda delar av uppdraget

Här beskriver ni kortfattat hur ni arbetar inom ett urval av arbetsområdena.

Länsstyrelserna ska med ett långsiktigt perspektiv främja, samordna och leda det regionala arbetet inom samtliga relevanta sakområden avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan.

På vilket sätt leder länsstyrelsen klimat- och energiarbetet i länet?

Svar: Sedan år 2011 har Länsstyrelsen ett Klimatråd som idag har 13 arbetsgrupper, 130 engagerade personer från över 60 organisationer. Rådet, som leds av landshövdingen, består av 33 ledamöter. Klimatrådets verksamhet har vuxit under året. Till exempel har antalet deltagande organisationer, pågående åtgärder och insatser samt engagerade personer ökat (*ordförandeskap inom parentes*):

- Klimatrådet, *landshövdingen*
- Beredningsgruppen, *Länsstyrelsen*
- Kommunikationsgruppen, *Hall Media*
- Klimatveckan, *Länsstyrelsen*
- Ungdomsråd, *Erik Dahlbergsgymnasiet*
- Trähusbyggnad, *Länsstyrelsen*
- Energieffektivisering, Konsumtion och livsstil, *Vetlanda kommun*
- Transporter och planering, *Södra skogsägarna*
- Förnybar energi, Jord- och skogsbruk, *Lantbrukarnas Riksförbund*
- Anpassning till klimatförändringar, *SWECO*
- Effektlager, *Länsstyrelsen* (utgick 2019 då projektet genomförts)
- Elvägpilot Jönköping, *Länsstyrelsen* (utgick 2019 då piloten genomförts)
- Etableringsgrupp för tankstationer för förnybara drivmedel och laddinfrastruktur, *Ordförande ännu inte tillsatt* (beslutades november 2019)
- Grupp för hållbara investeringar, *Länsstyrelsen* (beslutades juni 2019)

Utöver grupperna ovan pågår projekt, processer, aktiviteter samt handledning av studenter under ledning av Länsstyrelsen. Under året har även flertalet kunskapshöjande seminarier arrangerats, några exempel på teman är: skog och klimat, hållbara transporter, solkraft, mat och klimat, invigning av effektlager. Även andra utåtriktade aktiviteter och satsningar har genomförts såsom klimatmatchen i Almedalsveckan samt solbilsrace och klimatkonferens under länets klimatvecka.

Ange ert bästa exempel på hur länsstyrelsens klimat- och energistrategiska arbete har utvecklats under året, något som ni vill sprida till andra länsstyrelser.

Svar: Länsstyrelsen har genom en av Klimatrådets grupper lett arbetet med att kombinera solenergi, batterier och laddning i Sveriges största effektlager av återanvända litiumjonbatterier¹. Elproduktionen används momentant vilket innebär att elvärdet styrs av marknaden samt att elnätet riskerar att bli en avgränsande faktor vid höga produktionstoppar. Litiumpriset är lågt, vilket innebär att uttjänta bilbatterier idag går till förbränning utan återvinning.

Projektet har skett i samverkan med företaget ECRIS och kopplar samman förnybar energi genom en solcellsanläggning och lagring genom återanvända litiumjonbatterier. Syftet med projektet har varit att underlätta lagring av förnybar el, tillgängliggöra effekt, förlänga livstiden på litiumjonbatterier samt minska effektbelastningen på elnätet.

Även Klimatrådets ungdomsråd har varit involverade i projektet genom initiering av en design tävling för en illustration av effektlagret. Arbetet är ett bra exempel på hur gemensamma steg kan tas för ett mer resurseffektivt samhälle och ett ökat samspel för ett mer robust och flexibelt energisystem.

Vad bedömer ni som de viktigaste effekterna i länet av länsstyrelsens klimat- och energiarbete under året?

Svar: En viktig effekt är att Länsstyrelsen under framtagande av klimat- och energistrategin har förankrat både dokumentet och klimat- och energiarbetet brett i länet. Detta har lett till att frågorna har lyfts och diskuterats av många aktörer i länet, vilket även gett en gemensam plattform och bild av läget. Flertalet aktörer i länet har som följd av detta aktivt ställt sig bakom strategin.

En av annan tydlig effekt av Länsstyrelsens arbete med att främja och leda arbetet avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan är att Jönköpings län nu är det län som får mest stöd per invånare i landet². Länsstyrelsen har länge arbetat genom Klimatrådets många aktiviteter och satsningar för att främja utbyggnaden av förnybar energi i länet. Resultatet av detta syns nu genom invånarnas stora intresse av att installera egna solcellsanläggningar. På Länsstyrelsens webbplats är sidan Stöd till solceller en av de mest besökta, samtidigt som ordet solceller är ett av de mest använda sökorden, vilket också bekräftar att frågan intresserar många.

Ta fram ny långsiktig regional energi- och klimatstrategi

Har länsstyrelsen en antagen strategi i enlighet med uppdraget i RB 2019?

Svar: Ja, Länsstyrelsen antog en ny långsiktig regional klimat- och energistrategi i oktober, enligt regleringsbrevsuppdraget för 2019. I samband med strategins antagande publicerade Länsstyrelsen även en film som på ett pedagogiskt sett sammanfattar strategin, för att öka

¹ Klimatrådet, 2019. Effektlager. [<https://klimatradet.se/effektlager/>]

² Länsstyrelsen, 2019. Jönköpings län bäst på solceller. [<https://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/om-oss/nyheter-och-press/nyheter--jonkoping/2019-12-11-jonkopings-lan-bast-pa-solceller.html>]

spridningen och användandet av den i länet. Klimat- och energistrategin innehåller vision och mål som sträcker sig till 2045 och som går i linje med, eller är mer ambitiösa än, nationella och globala mål samt Parisavtalet.

I strategin finns utpekade inriktningar för fokusområden särskilt viktiga för länet, såsom transporter och resor, förnybar energi och konsumtion. Genom att energieffektivisering, social hållbarhet och klimatanpassning har integrerats i strategin lyfts även fler perspektiv som är viktiga för att nå målen och nå synergieffekter. Jämfört med länets tidigare klimat- och energistrategi lyfts även nya områden fram som tidigare inte varit lika tydliga utpekade såsom affärsutveckling och gröna näringar. Kopplat till varje fokusområde finns också mål som sträcker sig till år 2030.

Strategin har tagits fram i bred samverkan med flera kommuner, myndigheter, organisationer och andra aktörer. En genomarbetad förankring med länets aktörer under hela framtagandeprocessen har även lett till att samtliga länets kommuner samt flertalet organisationer och myndigheter har ställt sig bakom den regionala klimat- och energistrategin och dess mål och vision. En stor fördel med en uppdaterad klimat- och energistrategi är att processen i framtagandet har lett till en nytändning inom klimat- och energiområdet, samtidigt som nya aktörer har involverats i arbetet såsom politiker bland andra.

Vad ser ni är den främsta utmaningen i genomförandet av klimat- och energistrategin?

Svar: Det är en stor utmaning i sig att nå upp till strategins uppsatta mål inom en relativt kort tidsram. För att detta ska ske måste alla aktörer i länet integrera strategin och arbeta i dess riktningar så snart som möjligt, vilket är en av de främsta utmaningarna i genomförandet. För att kunna fortsätta sig samordningsarbete och leda arbetet behöver Länsstyrelsen tillräckligt med resurser. Dessa resurser behövs exempelvis för att samordna klimatrådet och dess grupper, följa upp länets utveckling kopplat till strategin, delta i det regionala arbetet med andra styrande dokument för länets utveckling där synergier finns, samt stödja länets aktörer.

Samordna åtgärder för fossilfria transporter

Beskriv hur ni arbetat för att samordna åtgärder för fossilfria transporter. Har ni arbetat via befintliga nätverk/projekt/samarbeten eller har ni startat upp något nytt med anledning av uppdraget?

Svar: Länsstyrelsen arbetar med uppdraget främst i projektform där länsstyrelsen är projektledare och/eller samverkanspart i ett projekt.

Länsstyrelsen bedriver under perioden 2016 – 2020 projektet ”*Bridging the Gap – för ett nollutsläpp i transportsektorn i Jönköpings län*” som bedrivs inom ramen för länets Klimatråd. Fokus i projektet är på att minska utsläppen och öka andelen förnybar energi i transportsektorn, främst genom att vägleda och coacha företagen i Klimatrådet att arbeta för ett mer hållbart transportsystem. Projektet medfinansieras av Region Jönköpings län, 10 företag i Klimatrådet samt Regionala utvecklingsfonden (ERUF) via Tillväxtverket.

Länsstyrelsen är samverkanspart under perioden 2019 – 2021 i projektet ”*FASTR Snabbare omställning till fossilfria transporter i Jönköpings län*” som drivs av Energikontor Norra Småland. Syftet med FASTR är att ge samhället bättre förutsättningar att nå prioriteringen om en

fossiloberoende fordonsflotta 2030 och med ambitionen att bli ett Klimatsmart plusenergilän till 2050. Det övergripande målet är att både stad och landsbygd i Jönköpings län, har tillgång till en mångfald av förnybara och icke fossila drivmedels- och laddningsalternativ, vilket krävs för att omställningen ska ta fart. Projektet ska också se till att regional infrastruktur, upphandlingar och drivmedelsproduktion främjar näringslivets och framförallt små- och medelstora företags möjligheter att verka och utvecklas. Projektet finansieras av Region Jönköpings län, Klimatrådet i Jönköpings län, Jönköping Energi, Njudung Energi, Jönköpings kommun, Vetlanda kommun, Scania, E.ON, Fordonsgas Sverige, Johan Askengren & Partners, Sävsjö Biogas, Gasum, Svensk Biogas, Södra Munksjön Utvecklings AB, June Avfall, Samverkan Återvinning Miljö (SÅM) och Tillväxtverket (ERUF).

Enligt fastställelsebeslut i Nationell plan för transportsystemet 2018–2029 ska Trafikverket under planperioden driftsätta minst en elväg som pilotsträcka, med utgångspunkt att pilotsträckan ska vara i drift år 2021. I februari 2019 lämnade Länsstyrelsen i Jönköpings län in en intresseanmälan om att etablera en pilotanläggning för elväg i Jönköpings kommun på uppdrag av Klimatrådet, där flertalet offentliga organisationer och företag visade intresse för etableringen av elväg i Jönköpings län via en förstudie. Intresseanmälan välkomnades men fick avslag.

Har ni något bra exempel på hur ni har arbetat med att samordna åtgärder för fossilfria transporter, som ni skulle vilja sprida till andra län?

Svar: Länsstyrelsen tog under året en samordningsroll via Klimatrådet kring frågan om elväg, där Länsstyrelsen var sammankallande och etablerade en särskild grupp med representanter från näringsliv och offentlig sektor för att lämna in ett förslag om att etablera en elvägpilot enligt Trafikverkets utlysning.

Inom ramen för uppdraget att ta fram regional plan för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel samt projektet FASTR bildade Länsstyrelsen via Klimatrådet under året en etableringsgrupp. Etableringsgruppen ska samla länets aktörer, ta fram etableringsförslag och bjuda in operatörer för att främja fler investeringar i laddinfrastruktur och tankstationer för fordongas där det i dag saknas.

Ta fram regionala planer för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel i dialog med Energimyndigheten och Trafikverket.

Har Länsstyrelsen en antagen plan i enlighet med uppdraget?

Svar: Ja, Länsstyrelsen har en antagen plan i enlighet med uppdraget, planen beslutades av landshövding den 31 oktober 2019 och publicerades den cc 2019.

Har det framkommit något i ert arbete med planen som bör lyftas inom LEKS eller till nationella myndigheter?

Svar: I arbetet med planen har länsstyrelsen identifierat flera områden lämpliga att lyfta till LEKS och nationella myndigheter. Dessa områden har identifierats av Länsstyrelsen själv samt i samband med förankringen av planen i länet via remissförfarandet.

- Tillgång till data över publik (men även privat/icke-publik) infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel, direkt för länsstyrelserna som planeringsunderlag och indirekt

för exempelvis kommunerna. Detta är mycket efterfrågat av Länsstyrelsen själv samt hos länets kommuner.

- Tydliggöranden hos nationella myndigheter om bedömningen av olika styrmedels genomslag inom transportsektorn fram till år 2030, verkar styrmedlen i den planerade inriktningen, finns det behov av fler styrmedel?

Kommer ni arbeta med att implementera planen i länet? I så fall hur?

Svar: Ja, den regionala planen innehåller inriktningar (5 stycken, med insatser) för hur planen ska implementeras och få genomslag i länet. Under år 2019–2021 deltar Länsstyrelsen i ett projekt (Projektet FASTR – snabbare omställning till fossilfria drivmedel) som har i sitt projektbeslut att verka för den regionala planens inriktningar. Dock krävs ett stort engagemang och investeringar från flertalet aktörer i såväl offentlig sektor som näringsliv om planen ska få ordentligt genomslag.

Mot bakgrund av det nationella målet om 100 procent förnybar elproduktion år 2040 verka för att öka andelen förnybar energi i länet, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar för en utbyggnad av vindkraft.

Ange ert bästa/mest lyckade exempel på aktivitet under året för att främja förnybar energi.

Svar: Projektsatsningen Solsafari³ genomfördes för tredje året i rad i hela länet och besöktes av 700 personer. Eftersom den vanligaste orsaken till att man skaffar solceller är för att grannen har, så är Solsafari ett sätt att främja fler solcellsinstallationer. Resultatet av detta syns även i statistik för det stora antal inkomna ansökningar om solcellsstöd samt i ökningen av installerad effekt i länet. Satsningen har även spridits till andra län och har lett till att beslut tagits om en nationell Solsafari under 2020 i samverkan med 15 andra län, regioner och energikontor.

Vad krävs för att kunna ta en mer aktiv roll i utbyggnaden av vindkraft i länet? (Input till LEKS)

Svar: Länsstyrelsen har under året uppdaterat en vägledning, En aktuell översiktsplan, för kommunernas framtagande av översiktsplaner, som lyfter vikten av att kommuner analyserar områdets känslighet för vindkraft och på så sätt ökar förutsägbarheten för vindkraftsexploaterer. Även i länets nya klimat- och energistrategi lyfts behovet av uppdaterade planeringsunderlag samt att Länsstyrelsen ska verka för att utnyttjade tillstånd leder till färdigställda vindkraftsparker.

Länsstyrelsen behöver främst samverka mer internt mellan olika enheter som berörs av frågan (samhällsbyggnadsenheten och miljöskydds-enheten) och hitta strukturer för de interna processerna. När det gäller vindkraft är ekonomin en viktig aspekt för intressenter och Länsstyrelsen upplever det svårt att hitta en relevant främjande roll utöver att bistå kommunerna med uppdaterade underlag. Eventuellt skulle ett förtydligande av uppdraget ge mer klarhet. Ett annat stöd kan även vara att upprätta samverkan mellan län som har liknande förutsättningar, för att dela med sig av goda exempel på hur klimat- och energistrategier arbetar främjande med vindkraft.

³ <http://fossilfritt-sverige.se/larande-exempel/kunskapshojande-solsafari/>

Bedöma hur insatserna har påverkat utsläppen av växthusgaser, energieffektivisering och andelen förnybar energi i länet

Hur har länsstyrelsen arbetat för att följa upp och bedöma effekter av länsstyrelsens energi- och klimatstrategiska arbete?

Beskriv kortfattat arbetet med uppföljning och utvärdering och eventuella rutiner/metoder/processer för det. Har länsstyrelsen använt sig av t.ex. statistik, mätningar, enkäter och intervjuer för att följa upp och utvärdera det regionala arbetet?

Svar: Länsstyrelsen följer årligen upp genomförandet av de regionala åtgärdsprogrammen inom miljömålssystemet, där ”Minskad klimatpåverkan 2015–2019” är ett av fem. Kommunernas åtaganden har följts upp årligen sedan åtgärdsprogrammet togs fram 2015 och sedan 2017 följs även åtaganden upp för de företag och andra organisationer som är med i Klimatrådet. Åtgärdsuppföljningen sammanställs och används dels i egna presentationer till Klimatrådet, men även som en del i miljömålsuppföljningen.

I samband med framtagandet av ny klimat- och energistrategi har det även skapats nulägesbilder och enklare analyser inom olika samhällssektorer, för att undersöka måluppfyllnad, trender och kvarvarande hinder på längre sikt.

Under året har även besök gjorts hos samtliga länets tretton kommuner för att diskutera det miljöstrategiska arbetet och hur Länsstyrelsen kan fortsätta stötta kommunerna på bästa sätt⁴. Utgångspunkten för besöken har varit miljömålen, där även klimat- och energiarbetet faller in.

Del 3, frågor om Klimatklivet

Med utgångspunkt i de regionala energi- och klimatstrategierna och Klimatklivet samordna och i dialog med aktörer verka för effektiva klimatinvesteringar i länet och synergieffekter mellan olika åtgärder

Vilka insatser har länsstyrelsen gjort för att främja effektiva klimatinvesteringar och synergieffekter mellan åtgärder?

Ange era bästa exempel (max 3).

Svar: Länsstyrelsen har främjat effektiva klimatinvesteringar genom direktkontakt med sökande och genom att informera om Klimatklivet vid kunskapshöjande aktiviteter och seminarium, exempelvis på temat transporter och landsbygd. Tidigare år har Länsstyrelsen arrangerat särskilda klimatklivworkshopar/skrivarstugor, år 2019 var inriktningen att istället låta Klimatklivet ingå som en del i andra aktiviteter.

⁴ Länsstyrelsen, 2019. Kommunernas strategiska miljömålsarbete 2019 – Sammanfattning av kommunbesök.

Hur har klimatinvesteringar i ditt län bidragit till genomförandet av energi- och klimatstrategin och/eller Plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon?

Ange era bästa exempel (max 3).

Svar: Ja, Länsstyrelsen anser att klimatinvesteringarna som genomförs bidrar till genomförandet av energi- och klimatstrategi samt regional plan för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel. Klimatinvesteringarna bidrar direkt till de regionala mål som satts upp för minskad klimatpåverkan, exempelvis minskning av växthusgaser och ökad andel förnybar energi, särskilt inom transportsektorn och för åtgärder inom energikonvertering.

Kommer er nya/reviderade regionala energi- och klimatstrategi tydligare kunna användas för att främja effektiva klimatinvesteringar och synergieffekter än tidigare strategi?

Om ja, ange era bästa exempel (max 3).

Svar: Ja, Länsstyrelsen anser att vår reviderade energi- och klimatstrategi kommer att kunna användas för att främja effektiva klimatinvesteringar främst utifrån tydliggöranden inom vår strategis fokusområden ”Transporter och resor”, ”Samhällsplanering” och ”Förnybar energi”.

Länsstyrelsen anser även att den regionala planen för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel tydligt pekar ut var det finns behov av etableringar och investeringar i tankstationer för förnybara drivmedel och laddinfrastruktur, särskilt den publika infrastrukturen men även privata lösningar för fastighetsägare, företag och näringsidkare. Planen hjälper till prioriteringen och bedömningen av ansökningar när Länsstyrelsen vägleder och yttrar sig på inkomna ansökningar.

Har länsstyrelsens arbete att marknadsföra Klimatklivet gett synergieffekter för andra statliga stöd?

Ange i så fall max tre exempel på detta, i form av vilka andra stöd och synergieffekter.

Svar: Ja, Länsstyrelsen har i samband med Klimatklivet även marknadsfört stöd till solceller (för organisationer och privatpersoner) samt stöden för privat laddinfrastruktur (för företag) samt hemmaladdning (för privatpersoner). Utifrån målgruppernas perspektiv hänger dessa stöd ofta ihop, om man exempelvis är intresserad av att uppföra solceller (solcellstödet) för att kunna ladda sina elbilar 100 procent förnybart (Klimatklivet och de särskilda stöden för laddinfrastruktur) samt eventuella åtgärder inom energikonvertering (Klimatklivet). Det finns även vissa synergier med andra stöd inom exempelvis landsbygdsprogrammet och de stöd som finns inom jordbruket.

Vilka möjligheter ser ni i att utveckla eller effektivisera länsstyrelsens arbete med Klimatklivet?

Finns t ex åtgärdsområden i era strategier, aktörsgrupper som i begränsad utsträckning hittills har fått del av stödmöjligheten och/eller andra sätt att arbeta med rådgivning/information, eller någon del i det administrativa arbetet som kan utvecklas eller effektiviseras?

Svar: Länsstyrelsen har identifierat följande aktörsgrupper där det finns möjlighet till utveckling i rådgivning/information och stöd från Länsstyrelsen samt i det administrativa arbetet, investeringar behövs för följande:

- Åtgärder inom återvinning och avfall
(viktiga aktörer är avfallsbolag, offentlig sektor, energibolag)

- Åtgärder inom biokol
(viktiga aktörer är energibolag och de gröna näringarna)
- Åtgärder inom jordbruket
(viktiga aktörer är gröna näringar samt dess intresseorganisationer)
- Åtgärder inom infrastruktur/parkering för cykel och ökat cyklande
(viktiga aktörer är kommuner och fastighetsägare)
- Åtgärder för tankstationer för förnybara drivmedel och laddinfrastruktur
(viktiga aktörer är energibolag och drivmedelsbolag/operatörer)
- Åtgärder för produktion av förnybara drivmedel
(viktiga aktörer är energibolag och drivmedelsbolag/operatörer)

Del 4, frågor om uppdraget generellt och LEKS

Dessa frågor ställs för att ge förslag till LEKS verksamhetsplanering för 2021 och 2022, samt till underlag som efterfrågats av Regeringskansliet.

Hur anser ni att stödet från LEKS har fungerat under året?

Svar: Länsstyrelsen anser att stödet från LEKS har varit bra under året. LEKS fungerar som bäst genom nationell processledning kopplat till länsstyrelsernas uppdrag. Detta gäller särskilt för de uppdrag som ska mynna ut i en leverans, då alla länsstyrelser ska arbeta med samma sak under samma tidsperiod. Exempel på detta som fungerat bra, även om det funnits vakanser under tiden, är processledningen från LEKS för klimat- och energistrategin samt regional plan, som varit till hjälp i arbetet i framtagandet av dessa. Även processledningen för den gemensamma upphandlingen av energistatistik/energibalanser har varit bra. Länsstyrelsen anser att det är en styrka att LEKS kan stödja genom att utgå från att länen har olika förutsättningar och inte utgår från en gemensam mall.

Nätverksträffarna är värdefulla och modellen med temakonferenser under hösten (i år med tema landsbygdsutveckling) är positivt då det ger möjlighet till samverkan med personal från andra avdelningar på Länsstyrelsen.

Vilka behov ser ni av kommande utvecklingsinsatser från LEKS?

Svar: Länsstyrelsen uppmärksammar flera behov av utvecklingsinsatser från LEKS. Länsstyrelsen anser att LEKS främsta huvuduppgift bör vara att arbeta gentemot departementet i samverkan med miljonätverket och länsrådsgruppen. Eftersom Länsstyrelsens uppgift är att samordna och leda länets arbete inom våra verksamhetsområden behöver även resurser finnas till detta.

Behov av data, statistik, kunskapsunderlag och uppföljning

Det finns en fortsatt efterfrågan för processledning/upphandling i framtagande av gemensamma data och statistik för uppföljning. Särskilt eftersom Länsstyrelsen förväntas ha väl underbyggda underlag och analyser i de uppdrag vi driver. Här behöver vi hela tiden utveckla våra metoder och analyser så att Länsstyrelsen fortsätter vara en relevant aktör inom dessa sakområden. Många aktörer vänder sig till Länsstyrelsen för expertutlåtanden och för relevanta nulägesbilder. Flera av uppdragen Länsstyrelsen erhållits de senaste åren har tydligt visat på behovet att Länsstyrelsen har väl underbyggda analyser i arbetet, exempelvis framtagandet av klimat- och energistrategi samt regional plan, där nulägesbilder över publik infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon varit en stor fråga för vårt län.

Stöd i projektansökningar

Länsstyrelsen önskar stöd i projektansökningsprocesser, exempelvis en utsedd kontaktperson eller processledare för att informera och uppmuntra länsstyrelserna att söka externa projektmedel för projekt och insatser i länet. Denna persons främsta uppgift bör vara ett kunskapsstöd åt de enskilda länsstyrelserna för att få till bra projekt inom energi och klimat som vi driver på regional nivå, för att länen ska få direkt tillgång till resurser. Ett annat alternativ är att alla processledare inom LEKS kan stödja projektansökningar inom sitt respektive område.

Länsstyrelsens egna klimat- och energiomställning

Det finns även behov av stöd och ökad samverkan mellan Länsstyrelserna för vårt interna arbete och vår interna miljö- och klimatpåverkan, här blir stora upphandlingsprocesser och ramavtal som påverkar oss särskilt viktiga att bevaka. Länsstyrelsen anser att det är mycket

positivt att LEKS tagit en samordnande roll gällande länsstyrelsernas interna klimat- och energiarbete och hoppas att detta ska fortsätta framöver nu när det är igång.

Vilket eventuellt behov av stöd ser ni från nationella myndigheter?

Svar: Länsstyrelsen deltog detta år i processen att lämna in förslag om elvägpilot. Länsstyrelsen hade önskat mer stöd och draghjälp från Trafikverket i denna process. Länsstyrelsen ser det som positivt att Trafikverket anges som samverkanspart i regleringsbrevet för verksamhetsåret 2020.

Länsstyrelsen önskar mer samverkan med Energimyndigheten, särskilt avseende projektutlysningar och vägledning. Länsstyrelsen anser att denna samverkan har fungerat bra tidigare år men upplever nu en viss skillnad gentemot tidigare år. Länsstyrelsen ser det som positivt att Energimyndigheten anges som samverkanspart i regleringsbrevet för verksamhetsåret 2020.